

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . 6 korona.
Egyre utána évi 10 fillér.

MÉRLEKRE HETENKÉNT EGYÉZEN:
pénteken és minden törvény-
hatósági bizottsági ülést követő
megelőző és követő napon.

A VÁROS

u. 63. H2
SZERKESZTŐJÉN ÉS KIADÓVÁTAL:
Városi nyomda.

100 példányt a Magyarországi Könyvtári Szövetségnek ajánlunk.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: **VECSEY IMRE**. * Felelős szerkesztő: **KONCZ ÁKOS**.

Kiadóhely: Debreczen, A VÁROSI NYOMDA.

Olvasoinkhoz.

Jelen számmal egy új lapot adunk olvasóink kezébe, mely tisztán és kitárólag városi ügyekkel fog foglalkozni. Igazságossággal és szeretettel tárgyal minden értékes és érdekes eszmét, tért nyújtva mindenazon kérdések fejtegetésére, melyek a városnak és a város polgárságának szellemi és anyagi javát szolgálják.

Szükségesnek mondjuk ezen lap megindítását, mert olvasóközönségünk ennek hasábjain a közigazgatási működést, valamint a város erkölcsi és anyagi életében felmerülő mozzanatókat kövönásokban fogja olvashatni. Kimerülő és teljesen megbízható közléseket fog hozni a város fontosabb ügyeiről, közölni fogja a városi tanácsnak a nagy közönséget érdeklő határozatait, a közgyűlések lefolyását és a különböző bizottságok tevékenységét.

Közölni fogjuk e lapban sorrendben Debreczen sz. kir. város összes érvényben levő szabályrendeleteit és így lapunk olvasói nem lesznek kénytelenek egyes felmerülő esetekben férádozni, mert lapunkból megolvashatják ezeket.

Allandó gondunk lesz a város kulturális ügyeinek ismertetésére, mert meg vagyunk győződve arról, hogy Debreczen sz. kir. város jövő nagysága és polgárainak jóléte a jó, gyors és igazságos közigazgatásban, valamint kulturájának szeretetteljes fejlesztése útján érhető el.

Lapunk hasábjait készséggel nyitjuk meg oly irányú cikkek közlésének, melyeknek írói a város érdekét kívánják szolgálni tolluk meggyőző erejével. Örövendeni fogunk, ha egyes közhasznú kérdések lapunkban lesznek megvitatva és elbírálvá, nemcsak azért, mert több szem többet lát, hanem azért is, mert a felmerülő eszmék a megvitatás révén megtisztulnak és könnyebben, gyorsabban megértelődnek. Munkánk, törekvésünk egyedurli célja: városunk emelése, fejlesztése, a polgári jogok tiszteletben tartása, a közigazgatásnak minden vonalon való tökéletesítése és a közügyek szeretetteljes ápolása. Ezen cél előtt és felé haladva egyéni kultuszt nem fogunk úzni és a közkérdések ismertetésénél és elbírálásánál melléklekintetek nem fogunk vezetni.

Lapunkat első sorban is törvényhatósági bizottsági tagjaink szives figyelmébe ajánljuk, mert ezen lap fogja közölni ama nyomtatványokat, melyek eddig a házhoz küldettek.

Minden pénteken, továbbá a közgyűléseket megelőző és követő napokban jelenik meg lapunk a közlendő anyag mennyiségéhez képest 4-8 oldalon. **Előfizetési ára egy évre 6 korona és azok, kik október elsejétől megrendelik a lapot, az e hóban megjelenő számokat ingyen kapják.**

A lap egyszerű, de izléses kiállításáról a városi nyomda, mint kiadó gondoskodik. Ide kérjük küldeni úgy a kéziratokat, mint az előfizetési díjakat.

Kérve a lap szellemi és anyagi támogatását, maradunk tisztelettel

Debreczenben, 1904 szeptember 14-ikén.

Vecsey Imre,

főszerkesztő.

Koncz Ákos,

felelős szerkesztő.

nemzetben lábrakapott azon meggyőződés, hogy a tisztviselőnek az országgyűlési képviselőválasztási urnánál való tömeges és számtalanszor hivatalfőnök vezetése alatt kormány-párti jelölre történt leszavazása, felsőbbégi hatalmi szóra történt.

Mind a két körülmény tökéletesen elég a tisztviselő erkölcsi tekintélyének lerombolására és pedig az első azért, mert azon egyszerű embernek, aki minden korlátolttsága mellett tud arról, hogy annak a tisztviselőnek megélhetésére fizetés van adva, nehézség dolog azt magyaráztatni s nem is lehet az urgyűlölet fölkelése nélkül, hogy miért kell a neki tett szolgálattal az állam által fizetett tisztviselőnek külön is munkadíjat adni; a második pedig azért, mert egész Magyarországon nem akad oly tudatlan ember, aki a szavazati jognak azt az értelmet tulajdonítná, hogy azzal más is rendelkezhet, mint akinek az adva van. Ha tehát azon tünetek előállnak, melyekből arra lehet következtetni, hogy ezen joggal a tisztviselő nem szabadon rendelkezik — a nép pedig a kormányzat mellett folyton szegényedik s az elégedetlenség folyton-folyvást a társadalom mind nagyobb rétegeiben terjed, sőt ma már még nemzeti törekvések is leszerelés alatt állanak, — a tisztviselő erkölcsi tekintélyét fenn nem tarthatja, ha a szavazati jog felett szabadon nem rendelkezik, mert ő tűnik fel a nemzet romlásának közéül.

Ha egy tanulatlan, gondolkodni, még irni s olvasni se tudó, politikai joggal bíró egyén, aki mérlegelni egyáltalán nem tudja azt, hogy politikai joga itt vagy amott érvényesítésének következményei mik lehetnek, — befolyásolható: az könnyen érthető. De ha Gneiszt Rudolf német professor »jog-állam«-ában kifejtett azon elmélet, hogy a birtoknak minden nem (tehát a kormányzati hatalomnak birtoka is) a nem birtokosnak függését vonja maga után, Magyarország kormányzatában akár nyer alkalmazást, hogy a kormányzati hatalom-ban nem részesülő tisztviselő, esküjének azon pontja alapján, hogy »hivatali előjárómnak engedelmeselem«, kénytelen a szavazati jogot utasítás szerint gyakorolni, akkor mai viszonyaink közt minden tisztviselőnek erkölcsi kötelessége: politikai joga gyakorlatával nem élni; ha csak nem akar azon szintben tűnni fel, hogy tisztviselővé kinevezésekor, hivatali kötelességei lelkiismeretes végzése iránt, esküjével köztött szerződési viszonyában, lelkiismeretét is áruba bocsátotta.

A tisztviselő erkölcsi helyzete ma egészen más, mint volt Magyarország alkotmányosnak nevezett kormányzata alatt bármikor, mert sohasem volt a helyzet által hívva arra, hogy politikai jogainak gyakorlatát lelkiismeretével leszámolva alapján aképp érvényesítse, hogy amennyiben meggyőződése a jelenlegi kormány melletti szavazására indítja, ne tünjek olyképp fel, mint aki fizetésjavítással a kormányznak lekötöztette, de a nemzet szemében se tünjek olyannak fel, mint aki a nemzeti aspirációk leszereléséhez nyujt vakon segídekzet.

Ehhez a mai kormány részéről is rövid időn megnyugtató program kell és az, hogy a tisztviselő még látszatától is meg legyen óva annak, hogy ő választói jogával akár aktíve, akár passzív nem saját meggyőződését követve él a haza és nem egyes személyek érdekében.

A magyar városokról.

Írta: Calamus dr.

Magyarország közéletében a legújabb korszakban történt átalakulások hírtelen kifejtészetek a városi életet, mert a vármegyék politikai súlyát az események fejlődése átvitte a városokra. Ezeknek társadalma pedig csak kialakuló félen volt még, amikor nehézség önkormányzati szervezetükben a régi vármegyék megszűntek a nemzeti élet hathatós szervei lenni, mert a fővárosi központból minden politikai eszme vagy közéleti cselekvés a fejlődő vidéki városok társadalma közvetlenebbül hatott. A legtöbb magyarországi város még nem volt és jelenleg sincs a fejlődés olyan fokán, hogy társadalma hü kifejezője volna a nemzeti közéletnek, sőt a városok közül nem egy-kettő magyarnak sem mondható, néhány pedig most magyarosodik.

Az igazi magyar városok annál inkább hivatta vannak a vezetést átvenni a vármegyéktől, mert nemzeti érzésük mel-

lett többnek az anyagi és kulturális eszközök is bőven rendelkezésre állanak. A magyar közélet főtényezője, a székes-főváros mellett az egyes vidéki városok igen erős hatást gyakorolnak a maguk környékére és a modern élet lüktetésére a főváros után a vidéki kulturális pontokba viszi át a kereskedelem, ipar, valamint a politikai mozgalmak minden jelentős megnyilatkozását; viszont a nagyon elhanyagolt falusi élet minden érdekelve a vidéki központokhoz kapcsolódik.

Ezek a vidéki városok nagyon sok tekintetben elmaradt felfogású, kicsinyeségekben lovagoló és apró magánérdekségekkel átszótt társadalmi életükben sokszor egy-egy hatalmas befolyású nagybirtokos vagy főúr erkölcsi és anyagi befolyása alatt állanak, amely alól való felszabadulásnak egyetlen útja a városi társadalmi élet fejlesztése, anyagi és kulturális erősödése.

Az olyan vidéki városok, amelyek abban a szerencsés helyzetben vannak, hogy efféle befolyás nem nyomja őket — és ilyenek éppen a legmagyarabb alföldi városok, — a fejlődés és városiasodó haladás útján szép eredményeket mutathatnak föl, de még inkább tehetnek ezt, ha a városok közigazgatási helyzetét az állammal szemben is közigazgatási szervezetük az élet követelményeinek megfelelő törvénynevel szabályozva volna.

Sok tekintetben az állam gyámkodása olyan módú, hogy az a fejlődést csak gátolja, viszont más dolgokban az állami teendő költségese és méltánytalan áthárítása olyan, tényleg fenálló unomaliák, amelyek törvényhozásai uton kell segíteni. Ma már ott vagyunk, hogy a vármegyék közigazgatása lényegében az állam által átvettett, a tisztviselői helyzete szabályozva van, de ugyanezen tekintet alá eső ügyei a törvényhatóságú jogú városoknak még teljesen rendezetlen.

Pedig lehet mondani, hogy a városi közigazgatási élet több kívánni valót mutathat föl, mert az eléggé fejlett vidéki városok társadalmi életében hova-tovább mindazon modern tényezők még vannak, mint amelyek akár a főváros társadalmában — nagyobb méretekben — mutatkoznak, a nélkül, hogy a vidéki városok közigazgatási szervezete a modern fejlődés ezen kívánalmaithoz képest a szükséges haladást megteremtse volna. Nagyon sok vidéki városnak anyagi ereje sincs hozzá, hogy szervezetét fejlessze, de meg amelyeknek van is, az sem tarthat lépést mindenben a korral, mert az időszerű reformok, a városiasodás külső megnyilatkozásai — amelyek pedig igen nagy áldozatokkal járnak — egyszerre nehezednek rá és sok száz éves elmaradásuk hiányait a sokszor követelőleg föllépő helyi közvélemény azonnal szeretné elűntetni.

Legelső nemzeti kívánalmaink egyike tehát a vidéki városok helyzetének törvény által való rendezése és elmaradt rendszerű közigazgatásuk megfelelő szervezése, mert a vidéki városokban él tulajdonképpen a nemzet maga. Ezek vezetik az ország közvéleményét és terelik a nemzeti közutdatot a főváros felé — a magyarság szempontjából is — a vidéki tiszta magyar fölfogás és magyar lélek hatása nagyon is ráér. A vidéki városokban kell megerősíteni az egységessé kialakulni kezdő, közép magyar társadalmat, mely polgári függetlenségével és a nagy ur és egyszerű szegény népsztyál közt való kiegyenlítő helyzetével átvette már is azt a szerepet a közéletben, amit a régi vármegyeyei életben a nemes-ség teljesített.

Ilyen nemzeti hivatás betöltése vár a magyar városokra, amelyek közt **Debreccen** magyarsága, vagyoni helyzete és kulturális ereje folytán elsőnek mondható. Talán az egész országban egyetlen vidéki város sincs, amely oly nagy terjedelmű vidék természetes kulturális központja volna, mint éppen Debreccen, — nem szabad tehát ennek a városnak ezt a vezető hatalmat kiengedni kezei közül. Intézményeiben, szervezetében, külső alakjában való fejlődése példát mutat egész ország-részeknek, a példának pedig példászerűleg kifogástalannak kellene lenni.

Ennek a helyzetnek meg tisztelő tudata lebegjen Debreccen város törvényhatósága előtt mindenben, mindenkor.

Az általános házbéradó.

Írta: Csóka Sámuel adóügyi tanácsnok.

Azt hiszem, nem végezek sem haszontalan, sem céltalan munkát akkor, midőn e lap hasábjain polgártársaim figyelmét az általános házbéradó és a házostály-adó közötti s adóztatás szempontjából óriási különbözetre felhívom oly időben, mikor a házbéradó kivételi időkak lejár s új kivétels következik és amidőn Győr szab. kir. város törvényhatósága azt indítványozza s indítványának támogatása végett törvényhatóságunkat meg is kereste, hogy a házbérostály-adó melölözésével tisztán és egyedül a házbéradó legyen alkalmazva mindenütt, — tehát, amikor e lapnak olvasói, mint törvényhatósági bizottsági tagok, hivatva és kötelezve is vannak kellő tájékozódást szerezni e kérdésben s majd döntenie eme kérdés felett.

Törvény szerint a házadó kétféle természetű, ugymint:

1. házostály-adó és
2. házbéradó és végül jelentkezik, mint
3. általános házbéradó.

Az általános házbéradó valamely városban vagy községben csak akkor hozható be, ha az összes lakrészeknek — nyitott helyiségeknek, szobáknak — legalább fele bérbé van adva s ez az adóztatás azt jelenti, hogy ilyen helyeken azok a házak és lakrészek is házbéradó alá vonandók, amelyek bérbé adva nincsenek, vagyis, amelyeket maga a tulajdonos használ.

Ennél tarthatatlanabb adóztatást képzelni sem lehet, mert az egyenlő teherviselés elvével teljesen ellenkezik; avagy egyenlő teherviselést jelent-e az, hogy valaki, akinek egy 5 szobás lakása van és abban maga lakik, — tehát bérjévedelmét nem élvez, ugyanannyi házadót fizessen, mint az, kinek ugyanilyen nagy háza bérbé adva van és ebből tekintélyes jövedelmet húz?

Állításom igazolására elég, ha csak arra hivatkozom, hogy a törvényhatósági joggal felruházott városok nagyobb része feliratót intézett ugy a m. kir. pénzügyminiszteriumhoz, mint a magyar országgyűlés képviselőházához az iránt, hogy a tervbe vett adóreform tárgyalása alkalmával az általános házbéradó, mint a legterheesebb adó, szüntetéssék meg és esetleg a pénzügyi egységnyli helyreállítása végett a házostályadó fokozata emeltessek.

Hogy milyen igazságtalan az általános házbéradó, az az alábbi kimutatásból is kitünik, nevezetesen: ha valakinek egy 5 szobás háza van, melyben maga lakik, ezért fizet évenként 24 korona házostály-adó, — abban az esetben pedig, ha a lakrészek fele a városban bérbé van adva, a saját maga által lakott tulajdon háza is házbéradó alá esik s összehasonlítás utján az 5 szobás lakást ugy értékélik, mintha az 1000 korona nyers házbéjévedelmet hozna, — ebből épület-fenntartási költség és értékörlesztés fejében levonnak 25%-ot, vagyis 250 koronát s a fennmaradó tiszta házbéjévedelemnek minősített 750 korona után 20% házbéradót kivette: 150 korona egyenes adóval rovatik meg, mert oly szerencsés, hogy saját házában lakhatik!

S daczára, hogy házából egy fillér jövedelmé nincs, ezt az adót fizetni kell épen ugy, mint annak, ki házát bérbé adva a tényleges jövedelmét élvezi is.

Miután pedig törvényes meghatározás szerint a házadó alapja: a házak évi tiszta haszonértéke: világosan látható az általános házbéradó igazságtalansága és tarthatatlansága s látható, hogy a törvény magával ellentétbe jön, mivel ebben az esetben nem a tényleges évi tiszta haszonérték után, ha nemannak megfelelő összegű képzelt haszonérték után

adóztat, vagyis adó alá vesz negatív, — tehát nem létező jövedelmét.

Eltéktintve attól, hogy az általános házbéradó behozatala esetén azok a háztulajdonosok is, kik házaikat bérbé adják nagyobb mértékben, magasabb %, szerint lesznek megadóztatva, mert a rendes házbéradó kivételi kulcs szerint 1000 korona nyers bérjévedelemből épület-fenntartási költség és értékörlesztés fejében 30%, azaz 300 korona vonatik le és 700 korona tiszta házbéjévedelem után 16% házbéradó, azaz 112 korona vettetik ki, addig az általános házbéradó a fentebb közölt kimutatás szerint állapítatik meg, — tehát az egyenes házbéradó már itt is 1000 korona nyers bevétel után 38 koronával emelkedik, — azok a háztulajdonosok, kik házaikat maguk használják — miután ugyanilyen mértékben lesznek megadóztatva, az adóteher alatt egyszerűsodnak s állampolgári kötelességeik teljesítésére képtelenné válnak.

Nem én álítom, de a tapasztalat igazolja, hogy az, ki saját házát maga használja, aránytalanul drágább lakásban lakik, mint az, ki lakásáért bért fizet.

Egy 5 szobás bérlakást s egy 5 szobás házat veszek fel példaképen.

A bérlakással is ugyanazon mellékhelyiségek vannak összekötte, mint a másikkal, sőt a bérlakás talán modernebb is, mint amint.

Ha valaki egy 5 szobás lakást kivesz, azért fizet évenként 1000 K bért.

Ha valaki egy 5 szobás házat vesz, annak vételára 20,000 korona, a befektetett összeg takarékpénztárban elhelyezve jövedelmezne $4\frac{1}{2}\%$ -al évenként 900 K — fill. a ház összes évi adója házostály-adó esetében 53 K 30 fill. épület-fenntartási költség évenként javítás,

festés 200 K — fill.

Összesen: 1153 K 30 fill.

vagyis ennyibe kerül évenként a háztulajdonosnak saját lakása.

Általános házbéradó esetében évenkénti adója 300 korona 25 fillér s ez esetben 1400 korona 25 fillérbe kerül a tulajdon lakása.

Megjegyzeni kívánom, hogy az épület-fenntartási költséget nem 25 vagy 30%-ban, mint ez törvényes volna, hanem csak 20%-ban vettem fel s II. oszt. kereseti adót csak két személy után számítottam, ez azonban nagyon természetesen emelkedik a családtagok számával. Nem természetesen a kéményseprétséi, bókikördási díjakat, sem azt a költséget, amibe a ház előtti járda tisztántartása kerül s amely költségeket a bérlő sohasem fizet.

Az általános házbéradó mig egyfelől a házak értékét csökkenti, másfelől az építkezési kedvet elveszi s ez által a város természetes fejlődését megakadályozza, mert a magas adóval szemben csak annyi kedvezményt nyújt, hogy új építkezésnél 10 év helyett 15 évi, lebontott házak újból felépítésénél 8 év helyett 12 évi adómentességet biztosít s mikor már az épület kezd öregedni, rongyolódni, — mikor a fenntartás évről-évre több költséget vesz igénybe, akkor kell a nagy adót fizetni érte, pedig az volna az igazságos adóztatás, ha a házak előregedésével, vagyis azok értékének csökkenésével az évi évről-évre, mondjuk egész 50%-ig leszállítatnék s ily módon a háztulajdonost segítené maga az állam abban, hogy épületét teljesen jó karban tarthassa s mint adóalany ne szünjék meg.

A magyar ember ভালajánossága, hogy fél az adóztatástól, ami érthető is a mi adórendszerünk mellett s ezen félelmében okkal-móddal igyekszik magán könnyíteni s egy-egy adó-

összeírás alkalmával 1—2 szobát nem vall be s így kivonja az összeírás alól, holott ezen eljárással csak magának okoz kárt.

Most, midőn a város belterületén is kezdetét veszi az adótárgyak és adókötelezettek s így a lakrészek összeírása, komolyan figyelmeztetem és kérem polgártársaimat, különösen azokat, kik saját házukat maguk használják, hogy az összeíró közegekkel minden szobát, minden lakrészt irassanak össze és vétsenek fel a saját jól felfogott érdekében, mert hiszen ez által adójuk vagy egyáltalában nem, vagy elenyésző csekélységgel emelkedik a házostály-adó tételei szerint, míg ellenben, ha ezt nem teszik, a bérbeadott lakások száma — mivel a vallomási ívekben ezekből az utolsó szoba is bejelentett — felül fogja mulni a bérbé nem adott lakások számát s az általános házbéradó kötelezettsége városunkban is behozatik, az pedig elviselhetetlen súlyos teher lesz azokra, kik a saját házaikat laknak.

Miniszeri rendeletek.

Ezen rovathan időről-időre közölni fogjuk a nagy közönséget közelebről érdeklő miniszeri rendeleteket egész terjedelmükben. Ezáltal azt feljók elérni, hogy megkíméljük az érdeklődőket a sokszor várakozás és időtrábló utánjárásról és a rendeletek keresésétől.

80.259.
IV—I. sz.

Magyar királyi földmívelésügyi miniszter.

A szabad királyi város t. tanácsának.

Debreczen.

Folyó évi augusztus 4-ikén 9341., valamint f. évi július 9-ikén 9487. szám alatt kelt felterjesztéseire értesitem a tanácsot, hogy a törvényhatósági bizottságnak f. évi június hó 16-án és folytatva június hó 17-én tartott rendes közgyűlésén a debreczen — pallag — nyírbalkány — nagykálló keskenyvágyú vasút kiegészítés tárgyában hozott közgyűlési határozata részéről észrevétel nem merült fel.

Egyben értesitem a tanácsot, hogy *Gaszl András* a nagykálló — debreczen — érmihályfalvai vasut engedélymentességét f. évi augusztus hó 30-ikán felterjesztett haladék iránti, valamint újbóli haladék iránt f. évi szeptember hó 1-én közveltenli hozzáam benyújtott kérvényével elutasítottam.

Felhivom emélfogva a tanácsot, hogy a törvényhatósági bizottságnak fent jelzett határozataához képest a vasut építési munkálatainak megkezdése érdekében a szükséges lépéseket azonnal tegye meg.

Végül megjegyzem, hogy egyidejűleg megkerestem a kereskedelmi ügyi miniszter urat, hogy a helyi érdeki vasut létrejöttét továbbbra is támogatni és elősegíteni sziveskedjék.

Budapest, 1904 szeptember hó 8-án.

(Olvashatatlan aláírás.)

Utmutató a városházán.

A polgármester minden kedden és pénteken 11 órakor.

A tanács rendes tanácsülést hétfőn és csütörtökön délelőtt tart; a tanácsnokok ez időben feleket nem fogadnak.

Az árvászek szerdán és szombaton és a hó utolsó napján délelőtt tartja üléseit. Az árvászeki előadók felekek felvilágosítást adnak és fogadnak hétfőn, kedden, csütörtökön, pénteken d. e. 10—12-ig.

A közigazgatási bizottság minden hó 5-ikén tartja ülését.

Az iktató hivatal hétköznapokon d. e. 9-től 12-ig, d. u. 3—5-ig, vasárnap és ünnepnapon 9—11-ig fogad el beadványokat.

Hivatalos órák a városházán. Hétköznapokon d. e. 9—12-ig, délután 3—6-ig; vasárnapokon és ünnepnapokon 9—11-ig.

A hivatalok és azok száma a városház fő- és mellékkapui alatt kifüggesztett táblákon jelezve vannak.

Az 1797-iki nemesi összeírás Debreczenben.

Debreczen sz. kir. város levéltárából közli: **Koncz Ákos.**

Midőn Tekintetes és Nemes Bihar vármegye a Debreczen sz. kir. városban lakó nemesség összeírását 1797-ben elrendelte, a kiküldött deputátusok nagyon meg voltak akadva, mert mint jelentésükben panaszolják: semminemű Conscriptioja a nemességnek nem szolgálhatott utasításukra. Ezen azért nehogy csak egy nemes is kimaradjon rekviráltak Nemes Debreczen város Magistrátumát, hogy hirdesse ki híránként, miszerint, aki nemes embernek tartja magát, az jelentezzék a nemes vármegye deputatái előtt záros határidőre belül. Azokat pedig, kik karakterizatusból nemes Urak és akik honoriátorok, a város kanczelláriái írják össze, ugymint N. Fodor Pál, N. Bodó Mihály és N. Laky Gábor Uraink és a feleleteket referálják írásban.

A Debreczen városban lakó nemességét az összeíró bizottság, háromféle konkideratioban vette conscripzióba és pedig:

1. Azon földesurak, kiknek birtoka van.
2. Azon nemes urak, kiknek nemesi birtoka ugyan nincsen, de a debreczeni civilis funduson kívül a Tek. Nemes Vármegye greinümba olyan szőlőkív vagyon, melytől contribútiót nem fizetnek.
3. A kiknek csak civilis fundusa és Facultása, vagy az sincs, hanem csak debreczeni lakosok és ezek csak személyre vannak conscribálva.

A három osztályba sorozott nemesség a következő sorrendben van összeállítva:

1. *T. Bogdthy Pál ur.* A soldosa neve, akit állítani fog egész készülettel bizonyítlan, hanem a közelebbi Gyűlésen meg fog jelenni soldosával együtt. Lova van, de egyéb Requiiztum mind szükséges.
2. *T. Reviczky László ur.* Reviczky László és Hatvány Pálcsak
3. *Ass. Hatvány Pál ur.* ajánlások szerent egész segítségével
4. *N. Konti Sámuel,* és *szekes a Konti S. kikészítésében.*
5. *N. Medgyesi Mihály,* a Fia Pál fog nemzeti személy szerint.
6. *N. Megyesi Gábor,* ajánlják, hogy concurráljak a Me-
7. *N. Vig András,* gyes Pál kálitásban fegyverrel,
8. *N. Pál János,* kinek 3 gyeszszámmal, lóval, Mőndur-
9. *N. Pál István,* rál és 3 honári intersentivál.
10. *Tiszt. Sinay Miklós ur,* egy soldost, (kinek neve Pap János, derekesi fő) állit sine concursu. Lovon és fegyveren kívül mindennez szükséges vagyon.
11. *Sen. Petróczy Ignác ur,* concurrál 7 Rf. 30 krba, ki van fizetve.
12. *N. Szalontai János,* Szabolcz vármegyébe conscribáltatik, mivel ott vagyon osztatlan vagyona.
13. *N. Komáromy György ur,* Kovácsiba conscribáltattott.
14. *N. Szeremley József ur,* Kovácsiba conscribáltattott.
15. *Főnödtárs N. Böszörményi Pál ur* Almósdon conscribáltattott.
16. *Sen. N. Vadási László ur* concurrál 35 Rfba.
17. *N. Pándi János ur* concurrál 35 Rfba.
18. *N. Debreczen városa* állit egy lovas Insurgent egész készülettel.
19. *T. Domokos Lajos ur,* állitanak egy lovas Insurgent
20. *Sen. T. Domokos Imre ur* teljes készülettel, kinek névét bejelentik a jövő gyűlésen.

II. Azon nemesek nevei, kiknek a Tek. és Ns. Vármegyében a Civilis funduson kívül Facultások vagyon:

1. Szántai István ur, 2. Vas Mihály ur, 3. Vas Imre ur, 4. Vas Mihály ur, 5. Vas István ur, 6. Fülepp József ur, 7. Balikó György ur, 8. Cható István ur, 9. Csató Gábor ur, 10. özv. Pinterk Bálintné, 11. Szondi János ur, 12. Baranyi István ur, 13. Főbíró T. Szombati István ur, 14. János Sebestyén ur, 15. özv. Vajdai Szabó Györgyné, 16. Tiszt. Bélyei Péter ur, 17. Sen. Margitai György ur, 18. Fűrneder Komáromy Mihály ur, 19. Sen. Tikos István ur, 20. Kasszonyi István ur, 21. Fisc. Kos József ur, 22. Katona István ur, 23. Sen. Kőmősi István ur, 24. Tiszt. Milesz Józsefné asszony, 25. Gyarmati Tar György ur, 26. Fóris Péter ur, 27. Szen. Mihályházy Varga János ur, 28. Nagy András ur, 29. Jóna Mihály ur, 30. Sáróy Szabó György ur, 31. Csorús T. Meszáná Sándor ur, 32. Reidl Pál ur.

III. Azon nemesek nevei, kiknek a vármegyében sem Possessoriuma, sem egyéb Facultása nincs a civilis Facultásdon kívül: 1. Kovács Ferencz, 2. Koss Gergely, 3. Gyura István, 4. Jenei Ferencz, 5. N. Kazai Sámuel, 6. Székely János, 7. Székely József, 8. Osváth Sámuel, 9. Osváth József, 10. Vajdai Szabó István, 11. Vajdai Szabó Mihály, 12. Betsei József, 13. Borsai Sámuel, 14. Esk. Veresmarteri László ur, 15. N. Baranyi Mihály, 16. Szőlősi Gábor, 17. Gönyői Póts Gábor, 18. Gönyői Póts György, 19. Kabai Tóth Sándor, 20. Herke József, 21. Kónya István, 22. ifj. Kónya István, 23.

Kónya György, 24. Kapos Ferencz, 25. ifj. Kapos Ferencz, 26. Kapos Mihály, 27. Lovász Sámuel, 28. Lovász János, 29. Csonka Sándor, 30. Nagy Mihály ur, 31. Szűk István, 32. Kémeri Mihály ur, 33. Piannschmid Sámuel, 34. Péntek István, 35. Péntek János, 36. ifj. Péntek István, 37. Baranyi György ur, 38. Oláh András, 39. Oláh Mihály, 40. Verdes Simon, 41. Szondi Ferencz, 42. Zöld János, 43. Falusi György, 44. Török János, 45. Székelyhídi Mihály, 46. Szőkötts János, 47. Szőkötts Péter, 48. Konti Mihály, 49. Tállai Hídeg István, 50. Kimai László, 51. Csikos Mihály, 52. Vasvári István, 53. Arany János, 54. Arany Sámuel, 55. Nagy Gábor, 56. Csepán Sámuel, 57. Bán János, 58. Sen. Simonffy Sándor ur, 59. Sen. Barcza János ur, 60. Jeney Mihály, 61. Not. Kaszanyi János ur, 62. Orbán Diószeg, 63. Erdélyi Mihály, 64. Koromzai Dániel, 65. Kovári Ferencz, 66. Kovári József, 67. Fritos Mihály, 68. Masch László, 69. Szabó Sándor, 70. Bogathi János, 71. Károly József, 72. Nagy Sámuel, 73. Gellen János. — 74. Fóris Ambrus, 75. Fodor Pál ur, 76. Bodó Mihály, 77. Szerző Mihály, Debreczen város Cancellistái, 78. Pál Ferencz, 79. Fáy Ferencz ur, 80. Esk. Laky Ádám ur, 81. Máté Gergely, 82. Dalmadi Miklós, 83. Jóna János, 84. Pósalaki István, 85. Pósalaki Mihály, 86. Pósalaki Sámuel, 87. Pósalaki András, 88. Esk. Kondor József ur, 89. Varga János, 90. Sen. T. Kuzmics József ur, 91. Sen. Sároly Szabó István ur, 92. Borsai Sándor, 93. Szekeres János, 94. N. Vasas János ur, 95. N. Dékány Benedek ur, 96. Joó János, 97. László József, 98. Szaniszló József, 99. Vajda Szabó Gergelyné.

Végül a conscriptió felsorolja azokat, kik ha nem volnának is nemsek, conscribálódnak s fizetésükből vagy jövedelmükből 10 pénst tartoznak fizetni. Ezek a következők fizetésük és jövedelmük megjelölésével: 1. Tiszt. Nemes Deaki István ur 333 renes forint 20 kr., 2. Tiszt. Debreczeni Rkatholikus Parochus Kesztheli László ur 100 fr., 3. N. Tomóvári Márton ur Ttes Discretialis Tábla Protocollistája 450 fr., 4. Debreceni Harminczados Sveiger Antal ur 450 fr., 5. Ress János Harminczados Revisor ur 360 fr., 6. Prokátor Tatai Sámuel ur 100 fr., 7. Szöke István Cursor a Tekintetes Discretialis Táblánál 142 fr., 8. Zetti Ferencz, dohánymázsmester 450 fr., 9. Prokátor Komlósi Sámuel ur 100 fr., 10. Prokátor Ormós József ur 200 fr., 11. Nemes Vetsel Sámuel ur, aki csak virtualis 100 fr., 12. N. Prokátor Tisza János ur 100 fr., 13. N. Prokátor Tikos István ur 50 fr., 14. N. Prokátor Laky László ur 50 fr., 15. Prokátor Turai Mátyas ur 100 fr., 16. N. Professor Radványi Antal ur 150 fr., 17. N. Kótsi Sebestyén dr. ur 333 fr. 20 kr., 18. N. T. Budai Ezaiás prof. ur 333 fr. 20 kr., 19. N. T. Sárvári Pál prof. ur 333 fr. 20 kr., 20. T. Szilágyi Gábor prof. ur 333 fr. 20 kr., 21. Prof. Hrabovszky Pál 150 fr., 22. N. T. Szikszai György ur 333 fr. 20 kr., 23. N. T. Benedek Mihály ur 333 fr. 20 kr., 24. N. T. Gal András ur 333 fr. 20 kr., 25. N. T. Földvári József ur 333 fr. 20 kr., 26. Postaezpeditor Masse János 120 fr., 27. Wósits Ferencz postamester ur 395 fr.

A deputatusok 1797 május 7-ikén a Debreczenben lakó nemsek névsorát a tábellikkal együtt a T. N. Vármegyéhez aláutasosan referálták és presentálták.

Szabályrendeletek.

Ezen rovattban fogjuk közölni *Debreczen* sz. kir. város területére vonatkozó és érvényben levő szabályrendeleteket. Ez által egyrészt olvasóink és előfizetőink apródnéknél birtokba jutnak az összes szabályrendeleteknek és adandó alkalommal nem lesznek kénytelenek hosszúság és néha sikertelen fáradozással keresni az eljázott szabályrendeleteket. Gondoskodunk arról is, hogy ezen szabályrendeletek fizetek alakjában is megjelenjenek. A szabályrendeletek gyűjteményéből már két füzet meg is jelent, a városi nyomdában egy-egy füzet 60 fillérével megszereshető. Mi azonban eltekintünk ezen fizetek megjelenésétől és máis számunkban megkezdjük az érvényben levő szabályrendeletek közlését.

I.

Szabályrendelet

Ad. 2999.
1881.

a száraz- és szélmalom körül közbiztonsági eljárásra vonatkozólag.

Érvényes Debreczen sz. kir. város területére.

Hogy a száraz- és szélmalom körül megkívántató felügyelet elhanyagolása miatt szerencsétlenségek ne történjenek, következők rendeltetnek:

1-ször. Minden malomtulajdonos egyén, vagy társulat, malomban tisztességes, józan életi molnárt s általában ugyanily követelményeknek megfelelő munkásokat köteles alkalmazni s az alkalmazott egyének közül egyet felölésnek kijelölni, kinek is szoros kötelessége arra ügyelni, hogy:

2-ször. A malomba s illetve malom-keringőbe, a szélmalom azon részébe, hol a malom működése alkalmával könnyen szerencsétlenség történhetnék, 14 évesnél fiatalabb egyének be ne bocsátassanak.

3-szor. Köteles a felügyelettel megbízott molnárt arra is felvigyázni, hogy részeg s általában a 2-ik pontban megjelölt korban aluli egyének a malomból azonnal kiutasítottassanak s ha az engedelmességet megtagadják, a rendőrség segítségével azonnal igénybe vessek.

4-ször. Annak eltűrésre, hogy 14 éven alóli gyermekek a malom keringője körül ácsorgójának, tiltatik.

5-ször. A malomtulajdonosok közül köteles:

a) a szárazalom birtokosa a malom keringőjét a városi tanács 1868. évi 745. sz. a. hozott határozata értelmében szilárd anyaggal körülkerítetni s bejáró kapuval ellátni, mely mulasztás az alábbi büntetéssel feilül meg az illető tulajdonos kárára és költségére rendőri uton fog eszközölni;

b) a gőzerőre is berendezett szélmalom tulajdonosa a gépek működésbe hozatala előtt harang- vagy más jelzést használni, továbbá az emelő gépezetnél csak ahhoz értő egyént kell alkalmazni.

6-ször. Ezen szabályrendelet egy-egy példánya minden malom helyiségében, könnyen hozzáférhető helyen kifüggesztendő és szükség esetében a közönség figyelmé egyenként vagy másik pontjára felhívandó.

7-ször. A fentebbi rendelkezések figyelmen kívül hagyásából származható minden szerencsétlenségért, balesetért és kárért a szárazalomban az örökökkel együtt az illető molnárnak is feleletr vonandók és büntetendők.

8-ször. Az ezen szabályokban foglalt kihágások amennyiben a magyar büntetőtörvény keretében nem tartoznának, a szegény pénz-alu javára 2 frrtől 50 frrig terjedhető pénzbüntetéssel, nem fizetés esetében 12 órától 5 napig terjedhető elzárással büntetendők.

Kelt Debreczenben, 1880 november 29-ikén tartott rendkívüli közgyűlésből

Kiásta:

Pap Ferencz,
főjegye.

55.455.
1880. szám.

Magyar királyi belügyminiszter.

Jelen szabályrendeletei, az 1880. évi XXXVII. t.-czikk 15. §-a értelmében ezen megerősítém.
Budapesten, 1881. évi február hó 23-án.

Tisza.

Közigazgatási hírek.

Lapunk utcazi elárusítása. Lapunk utcazi elárusítását Kovács József polgármester, a fennálló szabályok betartása mellett, engedélyezte. Lapunk egyes számát így bárki is megszerezheti 10 fillérért az utcazi elárusítóknál és valamennyi tőzsében.

— **Személyi hírek.** *Vecsey Imre* főjegyző, lapunk főszerkesztője újból megkezdte a mult hóban megszakított szabadságidejét. — *Oldh Károly* közművelődési tanácsos, tiz hett szabadságáról haza érkezett és hivatala vezetését a napokban átvészi.

— **Kinevezés.** *Domahidy Elemér* főispán a *Kovács Sándor* nyugdíjazása folytán megüresedett számvevői állásra *Madarász Sándort* nevezte ki, ki hivatalát már el is foglalta.

— **A városi bérpaloták jövedelme.** Igen sokszor hallhatunk tájékoztatásnagra való megjegyzéseket a két bérpalota jövedelmességére. *Ronsik Lajos* főszámvérvőnek a tanácsos betérteszt jelentése azonban mindenkit meggyőzhet arról, hogy a város ezen két szép épülete elég jól jövedelmez. A végleges leszámolásból ugyanis az tűnik ki, hogy a bérpaloták 59% tiszta hasznot hoznak a városnak. A mai pénzvizonyok között ez a jövedelmesség eléggé megnyugtató.

— **Ménvátslás.** *A helybeli ménleteleparancsnoksága értesítette a polgármesteri hivatalt, hogy a földművelésügyi m. kir. miniszteriumnak f. év aug. 17-ikén kell rendelkezést töltyán a teljes koru (3 éves és annál idősebb) ménék vásárlását szeptember 17-ikén d. e. 9 órakor tartja meg.*

— **A városi könyvtár ügye.** A városi könyvtár végleges rendezése a jövő hóban be lesz fejezve. Lapunk felelős szerkesztője, kit a tanács a rendezéssel megbízott, elkészítette a könyvek jegyzékét és azokat szakaszokként összeállította. Kőrülből 3000 kötet könyve van a városnak, köztük Jókai műveinek ezredes kiadása. A könyvek részére egyszerű, illészekre készülték és a tanácsteremben állították fel. A könyvtár évről-évre gyarapodni fog, amennyiben a város költség-előírányzatában a gyarapodásra és rendezésre ezer korona van felvéve.

— **A fakompetencia.** Régi szokásnál fogva a belvárosi ház tulajdonosok az ugynevezett fakompetenciát élvezik, vagyis olosbiban kapják a tűzőfát a renesz árnál. Ez a fakompetencia 5500 lott tesz ki és mivel a házastelkek tulajdonosai 24 korona helyett 18 koronáért kapják a fát, ez összesen 33,000 korona értéknek felel meg.

— **A városi népkönyha mult évi számadása.** Most kapuk kézhez a debreceni jétkönyv négyelvt vezetése által álló városi népkönyha mult évi számadását. Ezen áldásos intézmény 1903 december 23-tól 1904 március 10-ig 39,088 adag ételt osztott ki a szegényeknek. Összes kiadása ennek dacára nem volt több 3374 korona 30 fillérének és így egy adag étel 10 fillérbe került.

— **Debrezen város szabályrendeletei.** A városi tanács már régebben elhatározta, hogy összegyűjti a város érvényben levő szabályrendeleteit és azokat füzetekben kiadványban, a nagy közönség használatába bocsátja. A szabályrendeletekből két füzet meg is jelent, de közbejött akadályok folytán a szabályrendeletek további kiadása megszünt. A tanács újabban Varga Károly esz alfejző és Koncz Akos közlévtárost, tiszteletbeli tanácsnokokat bizta meg a munkálat elkészítésével, kik gondosan összeszedték a szabályrendeleteket, hozzá fogtak azoknak sajtó alá való rendezéséhez. Az érvényben levő szabályrendeleteket lapunk sorrendben fogja közölni, ezenkívül füzetekben is meg fognak azok jelenni.

— **A városi muzeum berendezése.** A városi tanács a városi muzeumba kerül értékes tárgyak szakszerű elrendezésére *Milosz Béla* jeles régész, a lisztáruházi régészeti egylet és muzeum titkárárt kérte fel. *Milosz Béla* a mult hónap legnagyobb részét városunkban töltötte és megbízatását *Mérz József* építési rajzoló segítségével befejezte. A muzeumi tárgyak a kultúrpalota felsőlépítője utó gazdasági tanácszetben vannak elhelyezve. A muzeum őrsi *Lőkövits Arthurnak* nagylelkűleg átadott gyűjteményét, mely az adakozó szakképzésének és jó szívének, valamint a kultúra iránt érzett szeretetének hatalmas bizonyítéka.

— **A vármegyei gazdasági egyesület** folyó hó 18-ikán Püspök-ladányban díjazással egybekötött lókiállítását rendez. A község előljárósa felkérte Kovács Józsefet, városunk polgármesterét, hogy a hatóság területén levő gazdaközönséget a részvételre buzdítsa. Ezen alkalomból társas ebéd is lesz, melyre a bejelentéseket ideje korán kéri az előjáróság.

* **Műtanrendőri bejárás.** A fanciesai iparvasut műtanrendőri bejárása f. hó 17-ikén lesz. A város ezen vasutja kizárólag ipari célokat fog szolgálni.

— **Borítalodó és husfogasztási adó beszedési jogának haszonbérbeadása.** A debreceni m. kir. pénzügyigazgatóság a Hajdu vármegye területén levő városok és községek területén fizetendő borítalodó és husfogasztási adó beszedési jogának haszonbérbevétele 1905 jan. 1-től 1905 december végéig terjedő időre, esetleg a felmondás fentartásával az 1906. és 1907. évekre is *árverési hirdetéssel* tett közlé. Az árverés *Hajdusámonson, Felsőjósza, Vámpörsen, Téglás és Tetélen* részére szeptember 28-ikán délelőtt 9 órakor, *Hajdusámonson, Földes és Nádudvarra* névze szeptember 29-ikén lesz megtartva. A kettős adó kiküldési ára *Hajdusámonsonra* 3333 K. 85 fillér, *Felsőjósán* 1216 K. 12 fillér, *Vámpörsenre* 2741 K. 94 fillér, *Téglásán* 5538 K. 27 fillér, *Tetélen* 1379 K. 47 fillér, *Nádudvaron* 2243 K. 84 fillér, *Földesen* 5390 K. 13 fillér, *Hajdusámonson* 5883 K. 31 fillér.

— **Úres állások betöltése.** *Debrezen* sz. kir. város törvényhatósága bizottsági közgyűlése legközelebb betölti a városnál üresedésben levő állásokat. Betöltésre vár a gympántéri ellenőri, egy szállásbiztos és esetleg ezen választások folytán megüresedő állások, valamint egy árszékzi irodatiszti és két irnokai állás. Az irodatiszti és irnokai állásokra hirdetett pályázati idő július hó 30-ikán lejárt, míg a gympántéri ellenőri és szállásbiztos állásra való pályázati határidő szeptember hónap 30-ika.

* **A hajdudorogiai mozgalma.** *Hajdudorogon* mozgalom indult meg arra, hogy a község alakuljon át rendezett tanácsú várossá. Az előkészületeknek már is sorényan dolgoznak és mint tudósítók írja, a felvett eszme kedvező fogadtatásra talált a nép körében is.

— **A város fogyasztási adóbérlete.** A város tudvalévőleg 300,000 koronát fizet az államnak a hus- és borfogyasztási adó fejében. A pénzügyminiszter most tudatta a várossal, hogy a következő három évre az eddigi összeget 10% -al kívánja felemelni. A városi tanács azonban nem hajlandó többet fizetni, mert az eddigi fizetett összeget is tulmagasnak tartja.

— **Lapunk és a debreczeni színház.** Mivel városunk első rangu kulturizetét: a városi színházat Debreczen sz. kir. város támogatja, időnként foglalkozni fogunk színházunk anyagi és szellemi ügyeivel. Nemcsak a színházi bizottság üléseiről számolunk be, de rá fogunk mutatni az esetleges hibákra épűgy, mint amilyen igazságon fogjuk méltányolni az igazgató nemes irányú törekvéseit. Egyzólval anélkül, hogy napi kritikát írának a darabok előadásáról és művészi erőkről, pusztán színházunk színteréről fogunk szólni, sem jobbra, sem balra nem tekintve, egyedül azt keressve, vajjon a városi nagy áldozata arányban áll-e színházunk művészi törekvéseivel.

— **Iskolák megnyitási ünnepe.** Az ev. ref. főiskolában folyó hó 9-ikén volt a tanévet megnyitó iskolai ünnepség. A város képviselőiben *Kovács József* polgármester és *Roncsik Lajos* főszékesévvé jelentek meg a megnyitáson, kiket *Ozory István* dr. akadémiai igazgató üdvözölt.

— **Várady Károly távozása.** *Várady Károly*, a helybeli kegyesrendű főgimnázium igazgatóját Ó Felsége a székesfehérvári tanácskerület főigazgatójává nevezte ki, a tudós férű városunkból elköltözött.

— **A kegyesrendű főgimnázium új igazgatója.** A *Várady Károly* főigazgatóvá történt kinevezése folytán megüresedett igazgatói állásra *Jásay Rész* dr. nevezetett ki. A kinevezett igazgató méltó utódja a távozottnak. Nagy tudományu, széles műveltségű férű, ki már első fellépésével is biztosította a maga részére a debreczeni társadalom becsületét.

* **Bérletek.** A város tulajdonát képező nagyváradi sorompó mellett levő faraktár földjére és az epreskerti csap-székre folyó hó 21-én, délelőtt 9 órakor, a városház nagytermében árterjeszt tart a város.

— **A serteskonsumvásártér.** Aczél Géza főmérnök a serteskonsumvásártér terveit elkészítette és a tanácsnak bemutatva. A tanács legközelebb foglalkozni ezen fontos ügygyel.

— **Zártelepföldés.** A IV. állategészségügyi kerület, mely eddig sertesvése miatt zárva volt, a zár alá feloldatott.

* **Utóállítás.** A Pavillon lakatnyában f. hó 20-ikán, délelőtt 9 órakor tartja meg a vegyes bizottság a katonai utóállítását.

— **A város és az ev. ref. egyház.** Debreczen város minden időben szerves összefüggésben állott az ev. ref. egyházzal. Volt idő, midőn közösen munkáltak a debreczeni társadalom jólétét és a város ez irányú üdvös munkájában nem mellőzte az egyház bölcsességét, viszont az egyház minden birtokában levő eszközök felhasználására nézve, hogy a várost társadalomboldogító tevékenységében támogassa. Az idők azonban megváltoztak, lassanként ez a szerves összefüggés meglazult, a két tényező külön-külön munkakörében teljesítette hivatását, anélkül azonban, hogy a városnak és egyháznak egymás iránt való szeretete megfoglyakozott volna. A város évről-évre támogatta az egyházat, uem csak szellemileg, de fejedelmi módok anyagilag is, folytón apólván díszét és történelmi múltját ama intézetnek, mely évszázadokon keresztül a tudomány és műveltség farsói langja, világító oszlopa volt. Kölségelőírányzatában ma is nagy összegetek áldoz a tudományra, a főiskola anyagi és szellemi ügyeinek ápolására. Éppen ezen testvéri viszonynál fogva, lapunk anyiban foglalkozni fog a főiskolával és egyházzal, amennyiben az előjövő közös kérdések városunk háztartását érdeklik. Kérjük is munkatársainkat, hogy az egyházat és várost egyaránt érintő kérdésekről írjanak lapunkba.

— **A szervező bizottság ülése.** A szervezeti szabályzat átdolgozására kiküldött bizottság szeptember hó 16-án, azaz pénteken délután három órakor a városház kis tanácstermében ülést tart *Kovács József* polgármester elnöklésével.

— **Halalozás.** Vették a következő gyászjelentést, mely egy kötelességeit hűen betöltő kártársunk elhunytáról szól: Alsó-Fehér vármegye tisztviselői kara a legmélyebb fájdalom érzetével tudatja, hogy a felejtelen, iszeretett kártárs, *Müller Mihály*, Alsó-Fehér vármegye tisztű főügyésze, Nagyenyeden, 1904. évi szeptember hó 12-én, életének 59-ik, közszolgálatának 27-ik évében váratlanul elhunyt. — A kötelesség, igazság és önzetlen baráti érzet nemes egyesítésével biztosította maga részére életében az általános szeretetet, — elhunytja után pedig emlékének hív megőrzését. Nyugalma legyen csendes!

— **Debrecen** (Közgazdasági adatok). Irta: **Zoltai Lajos** Debreczen sz. kir. város segédelevéltárosa. A magyar gazdaságvizsgálat kiadása. Ára 60 fillér. Érdemes munkát végzett **Zoltai Lajos**, midőn jelen munkát megírta. Fáradsággal és sok tudással megírta, mely Debreczen jelzős adósságaival, kézi zálogkölcönökkel, kezességi és váltóadósságokkal, közdókkal és költerhekkel, az ingatlan birtokváltósságokkal és az ingatlan valamint ingó vagyon értékével foglalkozik. Zoltai Lajos adatai megbízhatók és hű képet adnak Debreczen közgazdasági viszonyairól. Lapunk jövő számban a szaklapok értékes véleményeit is leközzöljük, mert csak örölni tudunk, ha sokoldalú és Debreczen város történetét laukadatlanul kutató munkatársunk megérdemelt dicséretéről szólhatunk.

* **A halapi iskola.** A halapi lakosok kérvényintézték a tanácshoz, hogy a most építendő iskola az ugynevezett **Bokorhegyen** és ne a 13-as számú telken építtessék fel. A tanács kimondotta, hogy az iskola helyét újabb helyszíni szemle megejtése után fogja eldönteni.

— **Hogy csinált esőt Rózsafalva községe.** Az Ethnographiában olvassuk a következőket: Szinte hihetetlen, hogy még községi előjáróság is akadon Magyarországon, amely a babonának hódol. A bihar-megyei Rózsafalva községről van szó, amelynek előjárósága és képviselő-testülete úgy okoskodott, hogy a közigazgatáshoz, a közjó előmozdításához nem elégségesek a törvények és szabályrendeletek, hanem szükség van a babona parancsára is. A rózsafalviak ugyanis a multkor az egész országlag egyetemben esőért epekedtek. S mivel az egek csatornái nem akartak megnyílni, a képviselőtestület ülést tartott, hogy mi volna a teendő? A bíró azt indítványozta, hogy a haragot el kell sülyeszteni a kútba, akkor mindjárt megered az eső. Az indítványt nagy lelkesedéssel határozattá is emelték. S aztán, annak rendje és módja szerint, hivatalosan végre is hajtották e határozatot: a haragot levették a törönyből, beleeresztették a községi kútba és öröket állítottak mellé, hogy valaki el ne lopja. És ime! A hivatalos aktus után pár napra, csakugyan jövedő eső szakadt a földre... A rózsafalviak most szentül meg vannak győződve, hogy azért esik az eső, mert az előjáróság és képviselőtestület ily bölcs intézkedést tett.

— **A fakompetencia kiváltása.** A városi tanács ez utón is tudatja a város polgárságával, hogy a polgári failletmény október hónap 1-étől 1905 február 15-éig váltható ki.

* **Versenydíj a tornaversenyre.** A tanács tegnapi ülésében, a debreczeni torna- és kerékpár-egyesület kérelmére, az október 2-ikán tartandó versenyre versenydíjul egyszáz koronát szavazott meg.

— **Győr város megkeresése.** Győr sz. kir. város közönsége pártolás végett átküldötte a pénzügyminiszterhez intézett ama feliratát, melyben a községi adófizetés kiterjesztését kéri a község minden lakosára és törökni kívánja azon kedvezményt, mely az állami és törvényhatósági tisztviselőket, katonatisztakat stb. felmenő a közköltő fizetése alól. Debreczen sz. kir. város ezen pártolás végett ide küldött feliratát az októberi közgyűlésen fogja tárgyalni.

— **A házber- és házostályadórendszer megváltoztatása.** Törvényhatósági bizottságunk októberi közgyűlésén kerül tárgyalás alá Győr sz. kir. város pártolás végett átküldött felirata, melyben a házber- és házostályadórendszer megváltoztatását sürgeti. Egyeséges rendszert kíván behozni, még pedig úgy, hogy minden város és község az alsóbb osztályba soroztassék.

* **A felső ipari szakiskola ügye.** Debreczen város már régen terve vette egy felső ipari szakiskola építését. Ezen czélból **Vigh Albert** iparszakoktatási főigazgató Debreczenbe érkezett és ma délelőtt e tárgyban tanácskozást folytat Kovács József polgármesterrel, Bészler Károly th. főjegyző, tanácsnokkal, Aczél Géza főmérnökkel, Szabó Kálmán kereskedelmi és iparkamara elnökkel és Szávay Gyula kamarai titkárral.

— **Debreczen város árvái.** Bészler Károly tiszteleti főjegyző, árvaszéki elnöknek a közigazgatási bizottság szeptember 5-ikén tartott ülésében betejesztett jelentéséből a következőket közöljük. Ez év július havában gyámság alatt maradt 4417, gondnokság alatt 69, összesen 4486 egyn; ezekhez augusztus hónap 48 jött, ellenben kitörölletett a gyámoltak közül 36. Augusztus végével gyámság alatt maradt 4428, gondnokság alatt 70 egyn. A gyámpénztár állása 1904 augusztus

31-ikén a következő volt: készpénzben 2895 K 03 f., pénzértékben és értékpapirokban 920,769 K 95 f., kamatozó és nem kamatozó kötvényekben 818.032 K 51 f., ékszerekben 5058 K 98 f., letét készpénzben 2965 K 89 f., értékpapírok, kötvény és drágaság 68,058 K 73 f., kamathátrány 15,664 K 79 f. Az árvaszékhöz beadvány jött: 1903-iki hátralék 94, ehhez 1904 január 1-től augusztus 31-ig érkezett 6975, összesen 7069 darab. Elintéztetett ülésben 5153, ülésen kívül 1790, hátralék 1206. Az árvaszéki övoda tevékenysége: június hórl maradt 25 darab; augusztus hónap érkezett 861 darab; összesen 886; ebből elintéztetett 866 darab, maradt hátralék 30 darab.

* **A debreczeni-pallag-sámsóni vasut. Aczél** Géza főmérnök a városi tanács tegnapi ülésén bemutatta a debreczeni-pallag-sámsóni vasut tervezetét. A vasutat a város építeti ki és érdekeltység bevónásával. A vasut közigazgatási bejárása legközelebb megtörténik.

— **Sok a hivatal- és álláskereső.** Igen sokan vannak, akik napidíjas állásra és rendőri szolgálatra jelentkeznek a városnál. Fel vagyunk hatalmazva annak kijelentésére, hogy ezidő szerint sem djnki állás, sem rendőri szolgálat nincs üresedésben és mivel már nagyon sokan vannak előjegyzettek, figyelemre érdemes a folyamodni akarókat, hogy már bélyegköltés megkímélése tekintetéből se nyujtsanak be kérvényeket.

— **A városi könyvtár részére megszerzett és megküldött munkák:**

Münstermann Győző: A közeposztály önévelmele.

Dr. Drucker Jenő: A boritaladó lezártállításai.

Zoltai Lajos: Debreczen (Közgazdasági adatok).

Ehen Gyula: A városok társadalma.

Fraknói Vilmos: Kegyeri jog.

Smiles: Élet és munka.

Abafi: Mikes Kelemen.

Dárdai: Igazságügyi törvénytar.

Thiels: Landwirtschafft. Lexicon.

Kossuth iratai az emigrációból.

Vámbéry: Magyarország.

Radó: Idegen szavak magyarázata.

Csoma: Nemzeti czimerek.

Végh K.: A hortobágyi apátságok.

Karsai: Elhagyott gyermekek védelme.

Bánffy fr.: Nemzeti politika.

Ezeket kívül az idoszaki lapok és folyóiratok.

469/1904.

Pályázati hirdetés.

Debreczen sz. kir. város törvényhatóságának az alábbi határidő lejártá után tartandó legközelebbi közgyűlésen 1 (egy) gyámpénztári ellenőri és 1 (egy) szállásbiztos állás fog választás útján betöltetni.

A gyámpénztári ellenőri állás évi 1800 korona fizetés és 400 korona lakáspénz, a szállásbiztos állás pedig évi 1300 kor. fizetés és 200 korona lakáspénzből álló javadalomzálással van egybekötve.

Azok, kik ezekre az állásokra pályázni akarnak s a törvényes minősített kimutaihi képesek, felszerelt pályázati kérvényüket hozzám, mint a kijelölő bizottság elnökehez f. évi szeptember hól 30. napjának déli 12 órájáig annyiál inkább nyujtsák be, mert a későbbben érkező pályázati kérvények figyelembe vételni nem fognak.

A gyámpénztári ellenőri a város szervezeti szabályzatának 143. §-a értelmében egy évi fizetésének megfelelő biztosítékot tartozik letenni.

Ez alkalommal a választás folytán esetleg megüresedő állásokra is pályázat hirdettetik.

Debreczen, 1904 augusztus 9.

Domahidy Elemér,

űlőispán.